

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC393
Zaaknummer Klachtencommissie 2012T904 (1) en (2)

datum uitspraak 11/02/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden,

te voldoen door:

de Congregatie van de Broeders van Onze Lieve Vrouwe van Lourdes,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: OLVL,
bijgestaan door: mr. J. Doe, juridisch stafmedewerker KNR,
gevestigd te Den Bosch,

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan R.-K. instellingen in Nederland is ontvangen op 31 juli 2013, waarna een aanvullend aanvraagformulier is ontvangen op 8 juli 2014.

Verzoeker heeft meegezonden twee adviezen van de Klachtencommissie, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard:

a. het advies van de Klachtencommissie d.d. 7 juni 2013 met zaaknummer 2012T904 (1), waarin het seksueel misbruik gepleegd door wijlen [burgerlijke naam] (hierna: broeder [naam 1]) verbonden aan de OLVL gegrond is verklaard, alsmede de brief d.d. 18 juli 2013 waarin OLVL heeft verklaard de gegrondverklaring over te nemen met betrekking tot het door broeder [naam 1] gepleegde seksueel misbruik.

b. het advies van de Klachtencommissie d.d. 27 mei 2014 met zaaknummer 2013T904 (2), waarin het seksueel misbruik gepleegd door wijlen [burgerlijke naam 2] (hierna: broeder [naam 2]), eveneens verbonden aan de OLVL, gegrond is verklaard, alsmede de brief d.d. 12 juni 2014 waarin OLVL heeft verklaard de gegrondverklaring over te nemen met betrekking tot het door broeder [naam 2] gepleegde seksueel misbruik.

1.2 Het door OLVL ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.3 Bij brief van 30 oktober 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker heeft mr. Nijssen bij brief van 25 augustus 2014 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. Mr. Verdegaal heeft namens OLVL daarop inhoudelijk gereageerd bij brief van 7 oktober 2014.

Mr. Nijssen heeft namens verzoeker bij wijze van repliek een brief gestuurd van 27 oktober 2014 en mr. Verdegaal heeft namens OLVL daarop bij wijze van dupliek gereageerd bij mailbericht van 31 oktober 2014.

1.4 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook OLVL heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Alle partijen hebben afschriften gekregen van al de genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar twee adviezen zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in de adviezen van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende uitzonderlijk seksueel misbruik.

2.2 Seksueel misbruik algemeen

Rond 1964/65 is verzoeker door de kinderrechter uit huis geplaatst en kwam hij in [internaat] [naam] te [plaats] terecht. Het internaat stond onder leiding van de broeders van OLVL.

Tijdens zijn verblijf van een half jaar in het internaat [naam] is verzoeker slachtoffer geworden van het navolgende seksuele misbruik.

a. Misbruik door broeder [naam 1]

(advies Klachtencommissie, 7 juni 2013, 2012T904 (1))

Broeder [naam 1] was [functie] van het internaat en had de dagelijkse leiding. Verzoeker is tijdens zijn verblijf meermalen door broeder [naam 1] afgetrokken in het bos dat tegenover de [plaats] lag, waar verzoeker werkzaam was. Op een dag is verzoeker weggelopen van het internaat. Toen hij de volgende dag weer naar het internaat werd teruggebracht, kwam hij bij broeder [naam 1] terecht; verzoeker moest als straf in de isoleercel verblijven. Door seksuele handelingen te (laten) verrichten, kon verzoeker - zo werd hem voorgehouden - zijn verblijf in de isoleercel bekorten. In de isoleercel is verzoeker meermalen afgetrokken door broeder [naam 1] en onzedelijk betast. Ook heeft hij meermalen (ongeveer tien keer) broeder [naam 1] oraal moeten bevredigen. Als hij dat deed, kreeg verzoeker een betere behandeling in de isoleercel; hij kreeg dan een boek of kleding.

Verzoeker is ook twee maal anaal verkracht door broeder [naam 1]. Toen verzoeker uit de isoleercel mocht, heeft broeder [naam 1] verzoeker te verstaan gegeven dat hij beter niet kon praten over hetgeen zich had voorgedaan. Als hij dat wel zou doen, zou hij nooit meer naar huis terug mogen gaan. Broeder [naam 1] had veel macht, dus heeft verzoeker zijn mond gehouden. Toen verzoeker na een half jaar in [internaat] op last van de kinderrechter werd overgeplaatst naar Huize [plaats], heeft broeder [naam 1] tijdens de inspectie van zijn kleding in het achterkamertje van [internaat] verzoeker wederom seksueel misbruikt: broeder [naam 1] stopte zijn vinger in de anus van verzoeker en ook was er sprake van gedwongen over en weer aftrekken. Onderweg naar [plaats] heeft broeder [naam 1] verzoeker nogmaals afgetrokken en hem ingeprent er vooral niet over te spreken. Verzoeker was doodsbang voor broeder [naam 1].

Al met al is verzoeker gedurende de periode van een half jaar dat hij in [internaat] verbleef door broeder [naam 1] onzedelijk betast, meermalen afgetrokken, heeft hij meermalen (ongeveer tien keer) broeder [naam 1] oraal moeten bevredigen en is hij bovendien twee keer anaal verkracht. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik 12 of 13 jaar oud.

b. Misbruik door broeder [naam 2]

(advies Klachtencommissie, 27 mei 2014, 2012T904 (2))

Broeder [naam 2] was op [internaat] werkzaam als [functie]. Broeder [naam 2] heeft verzoeker onzedelijk betast op momenten dat verzoeker het moeilijk had. Hij nam verzoeker dan op schoot en speelde met verzoekers geslachtsdelen. Broeder [naam 2] vertelde aan verzoeker dat hij dit vooral niet verder moest vertellen, want dan was hij niet meer 'de speciale' jongen van Broeder [naam 2]. Verzoeker was bij aanvang van dit seksueel misbruik 12 of 13 jaar oud.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van de twee schriftelijke adviezen van de Klachtencommissie, zoals onder 1.1 a en b vermeld. De onder 1.1 a en b genoemde adviezen van de Klachtencommissie waarin de klachten gegrond zijn verklaard, zijn ook voorzien van de schriftelijke beslissingen van de OLVL tot overname van het advies.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag is sprake van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten twee daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 categorie-indeling misbruik broeder [naam 1]

Gelet op het jegens verzoeker door broeder [naam 1] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.2 a en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, is de Compensatiecommissie van oordeel dat de onderhavige aanvraag ingedeeld moet worden als ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’, als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de leeftijd van 12 of 13 jaar.
- Het misbruik heeft een half jaar voortgeduurd (ergens in de periode [jaartal/jaartal])
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, meermalen gedwongen seksuele handelingen over en weer zoals aftrekken, circa 10 keer oraal moeten bevredigen, 1 keer met vinger binnendringen in anus en anale verkrachtingen (twee keer).
- Het misbruik heeft al met al meermalen plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment ‘het thuis’ was voor verzoeker en waardoor zijn gevoel van veiligheid in ernstige mate werd geschaad.
- Het misbruik ging gepaard met psychische dreigementen dan wel chantage en straf door plaatsing in de isoleercel.

3.4 categorie-indeling misbruik broeder [naam 2]

Gelet op het jegens verzoeker door broeder [naam 2] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2.2 a en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat de aanvraag voor een financiële compensatie vanwege het misbruik verricht door broeder [naam 2] ingedeeld dient te worden in categorie 3, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling.

3.5 categorie-indeling van al het seksueel misbruik gezamenlijk beschouwd

Gelet op het hiervoor vermelde dient het voornoemde seksueel misbruik gezamenlijk beschouwd (het misbruik dat verzoeker door twee personen is aangedaan) definitief te worden ingedeeld in ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’, als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 Bij brief van 25 augustus 2014 heeft mr. Nijssen gesteld dat verzoeker ten gevolge van het seksueel misbruik een minder stabiele carrière heeft doorlopen dan het geval zou zijn geweest in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik. Alhoewel verzoeker [opleiding] en de [opleiding] te [plaats] succesvol heeft afgerond en werkzaam is geweest in [functie] (waarbij hij zelfs tot [functie] is opgeklimmen), is verzoeker psychisch vastgelopen en staat hij onder psychologische behandeling in zijn huidige woonland [land]. Hij is arbeidsongeschikt verklaard na een herniaoperatie en maakt sinds [jaartal] aanspraak op een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Verzoeker wenst daarom ingedeeld te worden in categorie 5.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief d.d. 7 oktober 2014, opgesteld door mr. Doe, vermeld zonder meer bereid te zijn compensatie aan verzoeker te betalen vanwege het hem aangedane seksueel misbruik. Wel plaatst verweerder vraagtekens bij de vraag of de gestelde vermogensschade (geheel) voortvloeit uit het onderhavige seksueel misbruik, omdat in het leven van verzoeker ook sprake is geweest van andere mogelijk schadeveroorzakende factoren. Zo heeft hij een aantal jaar in het buitenland gewoond en gewerkt en woont hij sinds [jaartal] definitief in [land], hetgeen gevolgen heeft voor de pensioen- en AOW-opbouw. Voorts merkt verweerder op dat de arbeidsongeschiktheid naar zeggen van verzoeker voortkomt uit een 3 dubbele *hernia*-operatie, waarvan hij niet zou zijn genezen. Maar anderzijds wordt gesteld dat verzoeker jaren heeft doorgebracht in een rolstoel en dat dat niet zijn oorzaak zou vinden in fysieke, maar veeleer in psychische redenen. Al met al is verweerder de mening toegedaan dat een causaal verband tussen het seksueel misbruik en de gestelde vermogensschade niet voldoende aannemelijk is gemaakt, zeker nu de verzekeringsgeneeskundige en arbeidsdeskundige rapporten niet zijn overgelegd waardoor de reden van uitval niet objectiveerbaar is en verzoeker zelf verklaart dat de uitval voor zijn werk juist voortkomt uit fysieke klachten. Verweerder besluit zijn brief met de nadrukkelijke mededeling bereid te zijn een vergoeding aan verzoeker te willen betalen als mogelijke verzachting van hem aangedaan leed.

overweging compensatiecommissie over omvang schade

4.4 In het onderhavige geval is naar het oordeel van de Compensatiecommissie sprake van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' als bedoeld in artikel 5 van de Compensatieregeling. In dergelijke gevallen, geldt niet - aldus de Toelichting - de voorwaarde van het zonder gerede twijfel aanwezig zijn van een verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade.

Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende verzwarende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie in beginsel substantiële (vermogens)schade als gevolg van het misbruik voor de hand. Ook in de gevallen waarin sprake is van uitzonderlijk misbruik, dient evenwel de vermogensschade aan de hand van bewijsstukken in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Duidelijk is dat verzoeker een moeilijk leven heeft gehad en dat het seksueel misbruik dat hem is aangedaan diepe sporen heeft nagelaten. Dit blijkt onder meer uit de verklaring d.d. [datum] [naam]. ('[functie]' in [land]). De vraag of voldoende aannemelijk is gemaakt of verzoeker vermogensschade heeft geleden ten gevolge van het onderhavige misbruik, dient evenwel ontkennend te worden beantwoord. Verzoeker heeft naar eigen zeggen de [opleiding] en vervolgens een [opleiding] afgerond en is jarenlang op hoog niveau werkzaam geweest in [functie]. De stelling dat hij (ook in die periode dat hij in de [functie] werkzaam was) in het geheel geen pensioen heeft opgebouwd is niet nader toegelicht of aannemelijk geworden, laat staan dat een causaal verband met het onderhavige seksueel misbruik aannemelijk is geworden.

Wat betreft de arbeidsongeschiktheid moet worden opgemerkt dat daarover wel het een en ander wordt gesteld, maar dat dit in het geheel niet nader aannemelijk is gemaakt. De verzeke-

ringsgeneeskundige en arbeidsgeneeskundige rapporten die in dat kader zullen zijn opgesteld, zijn niet overgelegd. Evenmin is afdoende aannemelijk gemaakt dat ‘het jarenlang in een rolstoel’ zitten te wijten is aan de psychische gevolgen van het seksueel misbruik.

4.6 Dit neemt niet weg dat verzoeker uiteraard aanspraak kan maken op een vergoeding voor smartengeld. Gelet op ernst, omvang en duur van het seksueel misbruik en het feit dat sprake is geweest van seksueel misbruik verricht door twee personen, komt verzoeker in aanmerking voor een substantiële vergoeding wegens immateriële schade. Het seksueel misbruik is verzoeker als jeugdig en weerloos kind aangedaan. Waar verzoeker op bescherming en liefdevolle behandeling en verzorging mocht rekenen in [instelling], werd hij geconfronteerd met seksueel misbruik door twee daders dat als uitzonderlijk misbruik is aangemerkt. Bij het vaststellen van de toekenning van compensatie overweegt de Compensatiecommissie voorts dat de compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.7 Alle feiten en omstandigheden afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat in totaal betaling van een bedrag van €45.000,- aan verzoeker geadviseerd moet worden. Verzoeker heeft van de zijde van OLVL reeds een voorschot ter hoogte van €10.000,- ontvangen. Dit bedrag dient krachtens artikel 4 van de Compensatieregeling op het aan de OLVL te adviseren bedrag in mindering te worden gebracht, waardoor een te betalen bedrag van €35.000,- resteert.

4.8 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €4.915,63 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat het hier om in redelijkheid gemaakte kosten van rechtsbijstand in een redelijke omvang gaat, welke dan ook voor vergoeding in aanmerking komen.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als ‘uitzonderlijke seksueel misbruik’ en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak;

- een bedrag van €35.000,-- (€45.000,-- minus het reeds betaalde voorschot ad €10.000,--) te betalen aan verzoeker, alsmede
- een bedrag van €4.915,63 ter zake van kosten van rechtsbijstand te betalen aan de advocaat van verzoeker.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 11/02/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter